

2023-cü ilin antiterror tədbirləri: Azərbaycanın Dövlət Suverenliyinin tam bərpası

İlham QAYIBZADƏ,
Veteranlar və Şəhid Ailələri
İctimai Birliyinin Binəqədi
rayon filialının sədri, 2-ci qrup
Qarabağ müharibəsi əlili

Azərbaycan Respublikasının müstəqillik tarixində xüsusi əhəmiyyət daşıyan hadisələrdən biri 2023-cü ilin 19-20 sentyabr tarixlərində həyata keçirilmiş lokal xarakterli antiterror əməliyyatıdır. Bu əməliyyat nəticəsində ölkəmizin Qarabağ bölgəsində uzun illər davam edən separatizmə son qoyulmuş, Ermənistan silahlı qüvvələrinin qanunsuz mövcudluğu aradan qaldırılmış və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşu tam şəkildə bərpa edilmişdir.

Antiterror əməliyyatı yalnız hərbi nailiyyətlərlə məhdudlaşmadı. Onun siyasi, hüquqi və beynəlxalq nəticələri Azərbaycanın dövlət suverenliyini tam təmin etməsi baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu məqalədə əməliyyatın səbəbləri, gedişi, nəticələri və regional təsirləri geniş şəkildə təhlil olunacaqdır.

2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli bəyanatla İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatdı və Ermənistan üzərinə öhdəlik qoyuldu ki, Azərbaycan ərazisindəki bütün hərbi qüvvələrini çıxarsın. Lakin üç il ərzində bu öhdəlik yerinə yetirilmədi. Əksinə, Ermənistan və onun dəstəklədiyi separatçı qüvvələr Qarabağda hərbi mövcudluğunu gücləndirdi, yeni texnika yerləşdirdi, müstəqillik iddialarından əl çəkmədi və qondarma qurumlar vasitəsilə Azərbaycan dövlətinin əleyhinə fəaliyyətini davam etdirdi.

Azərbaycan tərəfi bu dövrdə dəfələrlə xəbərdarlıqlar etdi, danışıqlar yolu

ilə problemin həllinə çalışdı. Eyni zamanda, ölkəmiz humanist mövqe nümayiş etdirərək sülh çağırışları etdi. Lakin bütün bu səylərə baxmayaraq, Ermənistan tərəfi danışıqlardan yayınaraq təxribatlarını artırdı.

2023-cü ilin sentyabrında baş verən terror hadisələri vəziyyəti kritik həddə çatdırdı. Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunda minaların partladılması nəticəsində mülki şəxslərin və hərbiçilərin həlak olması, eləcə də Azərbaycan Ordusunun mövqələrinin intensiv atəşə tutulması dövlətimizin səbrini tükəndirən son hadisə oldu. Beləliklə, Azərbaycanın konstitusiyası quruluşunu bərpa etmək, vətəndaşların təhlükəsizliyini təmin etmək və beynəlxalq hüquqa əsaslanan suveren hüquqlarını qorumaq üçün lokal xarakterli antiterror əməliyyatı zəruri addım kimi həyata keçirildi.

Antiterror əməliyyatı 2023-cü il sentyabrın 19-da başlandı və cəmi 23 saat 43 dəqiqə davam etdi. Azərbaycan Ordusu yüksək peşəkarlıq, texnoloji üstünlük və strateji planlama nəticəsində qısa müddətdə bütün hədəflərə nail oldu.

Əməliyyatın əsas xüsusiyyətləri aşağıdakılardan ibarət idi:

Ermənistan silahlı qüvvələrinin mövqələri və uzunmüddətli istehkamları dəqiq zərbələrlə sıradan çıxarıldı;

Qarabağda 406 kvadratkilometr ərazi tam şəkildə nəzarət altına alındı;

Düşmən yüzrlərlə canlı qüvvə itirdi, çoxsaylı texnika məhv edildi;

Minlərlə atıcı silah və hərbi texnika Azərbaycan Ordusu tərəfindən ələ keçirildi.

Əməliyyat zamanı Azərbaycan dövləti beynəlxalq humanitar hüquqa sadıqlığını nümayiş etdirdi. Mülki əhəlinin təhlükəsizliyi üçün əvvəlcədən xəbərdarlıqlar edildi, mobil SMS xidməti və səsgücləndiricilər vasitəsilə məlumatlar verildi. Qadınların, uşaqların, qocaların və xəstələrin qorunması, tibbi yardımın təmin olunması dövlətin humanist mövqeyini bir daha sübut etdi.

Əməliyyatın uğurlu yekunu Azərbaycanın tarixi qələbəsi ilə nəticələndi və bir sıra fundamental dəyişikliklərə səbəb oldu: 1 Separatizmə son qoyuldu. Qondarma qurumların fəaliyyəti dayandırıldı, onların rəhbərləri məsuliyyətə cəlb edildi. 2 Ermənistan ordusunun çıxarılması təmin edildi. Qeyri-qanuni

silahlı dəstələr tərkisilah olundu və Azərbaycan ərazisini tərk etdi.3 Reintegrasiya prosesi başlandı. Qarabağın erməni əhalisi Azərbaycan cəmiyyətinə integrasiya imkanları qazandı. Yevlax şəhərində keçirilən görüşdə bu məsələlər müzakirə olundu.4 Suverenliyin tam təminatı. Xankəndi, Xocalı, Əsgəran və Ağdərə şəhərlərində Azərbaycan bayrağının ucaldılması dövlət suverenliyimizin qətiyyətli bərpasını simvolizə etdi.

Əməliyyat yalnız Azərbaycanın daxili məsələsi kimi deyil, həm də regional təhlükəsizlik baxımından əhəmiyyətli hadisədir. Azərbaycanın atdığı addımlar beynəlxalq hüququn prinsiplərinə tam uyğun idi və bu, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən qəbul edildi.

Antiterror əməliyyatı bölgədə yeni reallıqlar yaratdı: Ermənistan separatizmdən birdəfəlik imtina etməyə məcbur oldu; Cənubi Qafqazda uzunmüddətli sülh üçün real zəmin formalaşdı; Azərbaycanın siyasi nüfuzu və beynəlxalq mövqeyi möhkəmləndi.

Bu əməliyyat həm də göstərdi ki, Azərbaycanın dövlət quruculuğu və milli təhlükəsizlik strategiyası beynəlxalq hüququn əsas prinsipləri - suverenlik və ərazi bütövlüyü üzərində möhkəm dayanır.

2023-cü ilin 19-20 sentyabr tarixlərində həyata keçirilən antiterror əməliyyatı Azərbaycanın dövlətçilik tarixində yeni bir mərhələ açdı. Cəmi 24 saatdan az müddətdə Qarabağda separatizm birdəfəlik aradan qaldırıldı, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam təmin olundu.

Əldə olunan Zəfər yalnız hərbi gücün deyil, həm də siyasi iradənin, xalqın birliyinin və beynəlxalq hüquqa əsaslanan mövqenin nəticəsi oldu. Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dövləti bir daha sübut etdi ki, müstəqilliyini, suverenliyini və vətəndaşlarının təhlükəsizliyini qorumağa qadir qüdrətli bir ölkədir.

Bu əməliyyatın nəticələri yalnız bugünkü reallıqları müəyyən etmir, həm də gələcək üçün dayanıqlı sülh, sabitlik və inkişaf imkanlarını təmin edir. Azərbaycanın üçrəngli bayrağının Qarabağın bütün şəhərlərində ucaldılması isə xalqımızın əsrlər boyu həsrətini çəkdiyi milli birliyin və dövlətçilik arzularının gerçəkləşməsi deməkdir.